

XÂY DỰNG PHONG CÁCH QUẢN CHỨNG Ở ĐỘI NGŨ CÁN BỘ, ĐẢNG VIÊN THEO TƯ TƯỞNG HỒ CHÍ MINH

Lê Thị Thiện Ý

Trường Chính trị tỉnh Phú Yên

Email: Lethithieny80@gmail.com

Tóm tắt: Phong cách Hồ Chí Minh là một hệ thống chỉnh thể, gắn bó chặt chẽ với nhau, trong đó điểm nổi bật nhất là phong cách quản chúng. Phong cách quản chúng của Người được thể hiện qua sự tin yêu, tôn trọng, lắng nghe và giải quyết những kiến nghị chính đáng của quần chúng, sẵn sàng tiếp thu phê bình của nhân dân và sửa chữa khuyết điểm của mình. Xây dựng phong cách quản chúng cho đội ngũ cán bộ, đảng viên trong giai đoạn hiện nay là hết sức cần thiết, nhờ đó mà cán bộ, đảng viên có thể sâu sát, liên hệ mật thiết với quần chúng nhân dân, không mắc bệnh chủ quan, quan liêu, đại khái, ham chuộng hình thức trong công việc và sinh hoạt.

Từ khóa: Phong cách, Hồ Chí Minh.

Nhận bài: 25/2/2025; Biên tập: 26/2/2025; Phản biện: 27/2/2025; Duyệt đăng: 2/3/2025.

1. Mở đầu

Xuất phát từ quan điểm của chủ nghĩa Mác-Lênin về vai trò của quần chúng nhân dân trong lịch sử và xuất phát từ những giá trị truyền thống dựng nước và giữ nước của dân tộc ta, Hồ Chí Minh đánh giá cao vị trí, vai trò của quần chúng nhân dân đối với cách mạng Việt Nam. Người cho rằng: “*Có lực lượng dân chúng, việc to tát mấy, khó khăn mấy làm cũng được. Không có thì việc gì làm cũng không xong. Dân chúng biết giải quyết nhiều vấn đề một cách giản đơn, mau chóng, đầy đủ, mà những người tài giỏi, những đoàn thể to lớn, nghĩ mãi không ra*”. Từ việc thấu hiểu vai trò của quần chúng nhân dân, suốt cuộc đời mình và nhất là trong gần một phần tư thế kỷ ở vị thế một nguyên thủ quốc gia, không khi nào vị Chủ tịch nước Hồ Chí Minh đặt mình ở trên nhân dân, ở xa nhân dân và không lắng nghe ý kiến của nhân dân. Phương châm sống và hành động trong suốt cuộc đời của Người là: sống là để phục vụ, để cống hiến, để dấn thân vào con đường gian lao nhằm giành và bảo vệ độc lập cho Tổ quốc, xây đắp tự do, hạnh phúc cho nhân dân. Trong Di chúc, Người đã để lại cho hậu thế những lời tâm huyết: “*Suốt đời tôi hết lòng hết sức phục vụ Tổ quốc, phục vụ cách mạng, phục vụ nhân dân. Nay dù phải từ biệt thế giới này, tôi không có điều gì phải hối hận, chỉ tiếc rằng không được phục vụ lâu hơn nữa, nhiều hơn nữa*”.

2. Nội dung

2.1. Yêu cầu của Hồ Chí Minh về phong cách quản chúng của đội ngũ cán bộ, đảng viên

Phong cách quản chúng trong tư tưởng Hồ Chí Minh thể hiện bằng tác phong luôn sâu sát quần chúng nhân dân, lắng nghe, tìm hiểu nguyện vọng của nhân dân và tìm cách đáp ứng nguyện vọng chính đáng của nhân

dân, sẵn sàng tiếp thu phê bình của quần chúng và sửa chữa khuyết điểm của mình. Đối với Đảng cầm quyền, Người yêu cầu cán bộ, đảng viên đều phải một lòng một dạ phục vụ nhân dân. Do đó, cán bộ, đảng viên phải có tác phong quản chúng. Tác phong này được thể hiện ở một số nội dung cơ bản sau đây:

Thứ nhất, người cán bộ, đảng viên phải gần gũi quần chúng, lắng nghe và thấu hiểu mong muốn của quần chúng.

Ngay từ phút đầu tiên ra mắt quốc dân (2-9-1945) khi vừa đọc Tuyên ngôn độc lập, Hồ Chí Minh đã dùng lại hỏi: “Tôi nói đồng bào nghe rõ không?”. Chỉ là một câu hỏi thôi, một câu hỏi bình dị, tự nhiên mà thực sự đã làm xúc động trái tim hàng chục triệu đồng bào cả nước! “Cả muôn triệu một lời đáp: Có!”. Đó là một điển hình mẫu mực về mối quan hệ gần gũi, thân thiết hiếm có giữa lãnh tụ với quần chúng, nghiêm khắc phê bình những cán bộ cậy thế coi khinh dân, lên mặt với dân. Người phê phán lối lãnh đạo quan liêu, chỉ đạo phong trào trên giấy tờ. Người yêu cầu người cán bộ phải thường xuyên đi xuống cơ sở mà mình phụ trách, lắng nghe ý kiến của quần chúng. Bản thân Người là tấm gương sáng về điều này. Theo một thống kê chưa đầy đủ, chỉ tính trong vòng 10 năm (1955-1965), không quản tuổi cao, công việc bề bộn, Bác đã thực hiện trên dưới 700 lượt đi thăm các địa phương, công trường, xí nghiệp, hợp tác xã, đơn vị bộ đội,... từ miền núi đến hải đảo, để thăm hỏi chiến sĩ và đồng bào, xem xét tình hình, kiểm tra công việc. Tính ra mỗi năm có hơn 60 lượt Người đi xuống cơ sở, mỗi tháng có khoảng 6 lần Người gặp gỡ quần chúng. Đó là một kỷ lục khó ai có thể vượt qua, nhất là đối với một lãnh tụ ở tuổi 70 như Người.

Thứ hai, cán bộ, đảng viên phải đi đúng đường lối quần chúng, phải coi trọng mối liên hệ chặt chẽ với nhân

dân, phải thể hiện tinh thần phụ trách trước nhân dân.

Chính phong cách đi đúng đường lối quần chúng của Người đã làm cho quần chúng đến với Người không chút e ngại, bình dị, tự nhiên. Mọi người có thể nói hết những suy nghĩ, trăn trở của mình với Người, còn Người có thể lắng nghe để thấu hiểu được mọi người. Phong cách quần chúng không chỉ là phong cách cần thiết của cán bộ, đảng viên trong quan hệ với dân, mà còn cần thiết trong quan hệ của cấp trên với cấp dưới, của cán bộ lãnh đạo với cán bộ, đảng viên bình thường. Đối với người lãnh đạo cấp trên, hiểu dân và hiểu cấp dưới đều có tầm quan trọng đặc biệt. Càng hiểu dân và càng hiểu cấp dưới, người lãnh đạo càng rút ra được những điều bổ ích để bổ sung cho chủ trương, chính sách đã được đề ra.

Thứ ba, cán bộ, đảng viên phải biết phấn đấu, hy sinh vì lợi ích của tập thể, lợi ích của nhân dân, phải biết chăm lo lợi ích của nhân dân.

Cả cuộc đời của Người - từ khi rời Tổ quốc ra đi tìm đường cứu nước, sáng lập và rèn luyện Đảng Cộng sản Việt Nam, lãnh đạo nhân dân làm nên thắng lợi của cuộc Tổng khởi nghĩa tháng Tám 1945, giành lại độc lập dân tộc đến 24 năm ở vị thế một nguyên thủ quốc gia - đều vì lợi ích của nhân dân. Trong thư gửi Ủy ban nhân dân các kỳ, tỉnh, huyện và làng năm 1945, Người đã dặn dò rằng: *"Việc gì có lợi cho dân, ta phải hết sức làm. Việc gì có hại cho dân, ta phải hết sức tránh"*. Sau này, khi trả lời phỏng vấn của các nhà báo nước ngoài ngày 21/1/1946, Hồ Chí Minh đã nói: *"Tôi chỉ có một sự ham muốn, ham muốn tột bậc, là làm sao cho nước ta được hoàn toàn độc lập, dân ta được hoàn toàn tự do, đồng bào ai cũng có cơm ăn áo mặc, ai cũng được học hành"*. Trước lúc đi xa, Người đã dặn trong Di chúc: *"Đảng cần phải có kế hoạch thật tốt để phát triển kinh tế và văn hóa, nhằm không ngừng nâng cao đời sống của nhân dân"*.

Thứ tư, Hồ Chí Minh thường yêu cầu cán bộ, đảng viên phải "từ nơi quần chúng ra, trở lại nơi quần chúng". Sự gần gũi, sâu sát quần chúng của người cán bộ cách mạng là hết sức cần thiết, nhờ đó mà cán bộ, đảng viên mới không mắc bệnh chủ quan, không quan liêu, đại khái, ham chuộng hình thức. Người nhiều lần nhấn mạnh: sâu sát quần chúng là biểu hiện quan trọng nhất của phương pháp làm việc xã hội chủ nghĩa, nó đối lập với lối làm việc quan liêu, hống hách, cửa quyền của bọn quan lại cai trị dưới thời của chế độ cũ. Khi có dịp về thăm địa phương, nhà máy, công trường, Người thường không báo trước là mình đi. Người thường xuống ngay hiện trường sản xuất, làm việc của người lao động, thăm nơi ăn, chốn ở, nhà kho nhà bếp, khu vệ sinh, giếng nước sau đó mới có buổi làm việc với lãnh đạo địa phương, đơn vị.

Người nhắc nhở cán bộ, đảng viên khi thấy cách tổ chức và cách làm nào không phù hợp với quần chúng thì

phải có gan kịp thời đề nghị lên cấp trên để bỏ đi hoặc sửa lại. Bác nói: *"Bao nhiêu cách tổ chức và cách làm việc đều vì lợi ích của quần chúng. Vì vậy, cách tổ chức và cách làm việc nào không phù hợp với quần chúng, thì ta phải có gan để nghị lên cấp trên để bỏ đi hoặc sửa lại..."*. Cách nào hợp với quần chúng, quần chúng cần, thì dù chưa có sẵn, ta phải đề nghị lên cấp trên mà đặt ra. Người từng căn dặn đội ngũ cán bộ phải luôn sâu sát quần chúng, xuất phát từ quần chúng để rèn luyện, điều chỉnh tác phong, phương pháp làm việc; phải luôn luôn chống thói làm việc tùy tiện, chủ quan, coi thường quần chúng. Những căn bệnh này phá hoại mối quan hệ giữa cán bộ với quần chúng, làm cho quần chúng mất lòng tin, chán ghét cán bộ.

Người nhắc nhở đội ngũ cán bộ, đảng viên rằng: hiểu sâu sắc đường lối, chủ trương, chính sách của Đảng và nhà nước là điều quan trọng, nhưng quan trọng hơn là phải tìm mọi cách giải thích cho mỗi người dân hiểu được rõ ràng những chủ trương, đường lối của Đảng, chính sách, pháp luật của Nhà nước chính là đem lại "lợi ích cho họ và nhiệm vụ của họ, họ phải hăng hái làm cho kỳ được". Để làm được như vậy, mỗi cán bộ, đảng viên phải luôn sâu sát quần chúng để học cách nói, cách viết, cách làm sao cho phù hợp với quần chúng và quan trọng hơn đó là biết giải quyết những vấn đề thiết thực có liên quan cụ thể tới đời sống của quần chúng, đó mới là một người cán bộ thực sự sâu sát quần chúng, thực sự hiểu dân, yêu dân, kính trọng dân.

Người đã nhiều lần phê phán tệ xa rời quần chúng, lên mặt "làm quan cách mạng", "quan nhân dân", không thấy mình là đầy tớ, người học trò của nhân dân. Bác đã nêu ra một quan điểm rất rõ: Không phải cứ viết lên trán hai chữ "cộng sản" thì đương nhiên sẽ được mọi người quý trọng. Quần chúng nhân dân chỉ quý trọng những người có đức, có tài, hết lòng phụng sự nhân dân.

Có thể thấy, phong cách quần chúng của Hồ Chí Minh được thể hiện qua lối sống tự nhiên, bình dị, gần gũi của Bác đối với mọi người. Mọi nghi thức đối với Người đều trở thành không cần thiết. Chính tình yêu nước, thương dân, suốt đời vì dân, vì nước thường trực trong con người của Bác khi được thể hiện ra bên ngoài đã làm nên phong cách quần chúng ở Người.

2.2. Xây dựng và rèn luyện phong cách quần chúng đối với cán bộ, đảng viên ở nước ta hiện nay

Theo Chủ tịch Hồ Chí Minh, sức mạnh của Đảng nằm trong mối quan hệ giữa Đảng với nhân dân và giữa nhân dân với Đảng. Nhân dân là người thầy nghiêm khắc và nhân ái, luôn luôn đòi hỏi cao ở cán bộ, đảng viên; đồng thời cũng sẵn lòng giúp đỡ cán bộ, đảng viên hoàn thành nhiệm vụ, phát huy ưu điểm, sửa chữa sai lầm, khuyết điểm, trở nên tiến bộ.

Thực tế cho thấy, trong quá trình lãnh đạo, đa số cán bộ, đảng viên đã thực hiện gần dân, sâu sát với nhân

dân, chăm lo lợi ích của nhân dân. Tuy nhiên, vẫn còn một số cán bộ, đảng viên chưa thật sự gần dân, hiểu dân, vì lợi ích của dân; thiếu tinh thần trách nhiệm, buông lỏng quản lý, không làm tròn bổn phận, chức trách nhiệm vụ được giao, chưa thật hết lòng, hết sức phục vụ nhân dân; còn ngại gặp gỡ, tiếp xúc, đối thoại với dân; nếu có gặp thì cũng qua loa, đại khái,... Nghị quyết Trung ương 4, khóa XII về tăng cường xây dựng, chỉnh đốn Đảng đã chỉ rõ, một trong 27 biểu hiện suy thoái về tư tưởng chính trị, đạo đức, lối sống, “tự diễn biến”, “tự chuyển hóa” trong nội bộ là tình trạng quan liêu, xa rời quần chúng, không sâu sát cơ sở, thiếu kiểm tra, đôn đốc, không nắm chắc tình hình địa phương, cơ quan, đơn vị mình; thờ ơ, vô cảm, thiếu trách nhiệm trước những khó khăn, bức xúc và đòi hỏi chính đáng của nhân dân. Đây là thực trạng cần được khắc phục ngay, góp phần xây dựng, củng cố lòng tin của nhân dân đối với Đảng, không để các thế lực thù địch, những kẻ cơ hội, thoái hóa biến chất lợi dụng chia rẽ Đảng với nhân dân.

Vì vậy, hiện nay Đảng coi việc thực hiện kết luận số 01-KL/TW ngày 18/5/2021 của Bộ Chính trị về tiếp tục thực hiện Chỉ thị số 05-CT/TW ngày 15/5/2016 của Bộ Chính trị khóa XII “Về đẩy mạnh học tập và làm theo tư tưởng, đạo đức, phong cách Hồ Chí Minh” trong toàn Đảng, toàn dân là nhiệm vụ quan trọng. Trong đó, việc tu dưỡng, rèn luyện theo phong cách quần chúng của Chủ tịch Hồ Chí Minh đối với đội ngũ cán bộ, đảng viên ở nước ta hiện nay cần tập trung một số nội dung sau:

Thứ nhất, phải đặt lợi ích của quần chúng nhân dân lên trên hết. Điều này thể hiện ở chỗ việc gì có lợi cho dân, dù nhỏ mấy cũng hết sức làm; việc gì có hại cho dân dù nhỏ mấy cũng hết sức tránh. Do vậy, trong mọi hoạt động của người cán bộ, đảng viên phải luôn dựa vào sức mạnh của dân, xuất phát từ lợi ích của nhân dân, đi đúng đường lối quần chúng nhân dân.

Thứ hai, phải gần dân, sát dân, liên hệ chặt chẽ với nhân dân, lắng nghe dân nói và học hỏi nhân dân. Có như vậy, người cán bộ mới có điều kiện quan tâm đến mọi mặt đời sống người dân; nắm bắt tâm tư, nguyện vọng của quần chúng nhân dân; lắng nghe ý kiến và giải quyết những kiến nghị chính đáng của nhân dân. Cho nên, để lãnh đạo được dân chúng, người cán bộ phải gần dân, sát dân, học hỏi dân chúng, nếu chỉ dùng mệnh lệnh hành chính đơn thuần sẽ tạo thành bức tường ngăn cách với nhân dân.

Thứ ba, việc gì cũng bàn với nhân dân, phải giải thích cho nhân dân hiểu rõ, cả những việc trực tiếp có lợi cho dân. Cán bộ không được làm theo cách hạ lệnh, cưỡng bức, vì như vậy làm cho dân không hiểu, làm cho dân oán. Bên cạnh việc giải thích cho dân hiểu chủ trương, chính sách của Đảng, người cán bộ, đảng viên cũng phải biết nói cho dân nghe, làm cho dân tin bằng những hành

động thiết thực, tránh tình trạng nói mà không làm hoặc nói một đằng làm một nẻo, làm cho dân mất lòng tin đối với cán bộ, đảng viên, từ đó mất lòng tin đối với Đảng và Nhà nước.

Thứ tư, cán bộ, đảng viên nếu có khuyết điểm thì thật thà tự phê bình trước nhân dân và hoan nghênh nhân dân phê bình mình. Cán bộ, đảng viên không phải thần thánh, nên trong công việc khó tránh khỏi sai lầm, khuyết điểm. Nhưng có khuyết điểm thì phải mạnh dạn tự phê bình, tự nhận khuyết điểm trước nhân dân và tiếp thu ý kiến phê bình của nhân dân. Đó cũng là cách tốt nhất để làm cho dân tin cán bộ. Bác đã từng nói: “*Có hoạt động thì khó tránh khỏi khuyết điểm. Nhưng khi có khuyết điểm thì phải thật thà tự phê bình, hoan nghênh người khác phê bình mình và kiên quyết sửa chữa*”.

Thứ năm, cán bộ, đảng viên cần phải gương mẫu trước nhân dân. Để dân biết, dân tin, dân làm theo, mỗi cán bộ, đảng viên phải là người tiên phong gương mẫu, phải “miệng nói, tay làm”, thống nhất lời nói với hành động, nghiêm túc thực hiện cần, kiệm, liêm, chính, chí công vô tư, kiên quyết đấu tranh với tệ quan liêu, tham nhũng, lãng phí, xa xỉ. Có như thế người cán bộ mới được dân mến, dân tin, dân phục, mới có thể công tâm, sâu sát, gắn bó mật thiết với quần chúng nhân dân.

Thứ sáu, cần chống bệnh quan liêu trong đội ngũ cán bộ, đảng viên. Biểu hiện của bệnh quan liêu là xa dân, khinh dân, sợ dân, không tin cậy nhân dân, không hiểu biết nhân dân, không thương yêu nhân dân, không lắng nghe ý kiến của quần chúng nhân dân, sợ phê bình và tự phê bình. Thực hiện phong cách quần chúng đòi hỏi người cán bộ, đảng viên phải chống lại các biểu hiện này của bệnh.

3. Kết luận

Tại Hội nghị Toàn quốc sơ kết 5 năm thực hiện Chỉ thị số 05-CT/TW của Bộ Chính trị (khóa XII), triển khai kết luận số 01-KL/TW của Bộ Chính trị (khóa XIII) “Về đẩy mạnh học tập và làm theo tư tưởng, đạo đức, phong cách Hồ Chí Minh”, ngày 12-6-2021, cố Tổng Bí thư Nguyễn Phú Trọng cũng đã nhấn mạnh: “Phong cách Hồ Chí Minh là lối sống, tác phong khiêm tốn, giản dị, cầu thị, gần dân, trọng dân, tin dân, học dân, làm việc gì cũng phải vì lợi ích của nhân dân; là đây đó của dân chứ không phải “làm quan nhân dân”, không được lên mặt “làm quan cách mạng”. Học tập phong cách của Người, mỗi cán bộ, đảng viên cần tích cực xây dựng cho mình phong cách quần chúng trong công việc hàng ngày, phải tận tụy phục vụ nhân dân, vì lợi ích của nhân dân, luôn dựa vào sức mạnh của dân, đi đúng đường lối nhân dân, góp phần củng cố niềm tin của nhân dân đối với Đảng, làm cho Đảng ta thật sự trong sạch, vững

mạnh, từng bước lãnh đạo thắng lợi công cuộc đổi mới xây dựng đất nước. ○

Tài liệu tham khảo

- [1]. Hồ Chí Minh (2011), *Toàn tập*, tập 4, tr.65, 187, Nxb Chính trị quốc gia, Hà Nội.
- [2]. Hồ Chí Minh (2011), *Toàn tập*, tập 5, tr.246, 335, Nxb Chính trị quốc gia, Hà Nội.
- [3]. Hồ Chí Minh (2011), *Toàn tập*, tập 9, tr.257, Nxb Chính trị quốc gia, Hà Nội.
- [4]. Hồ Chí Minh (2011), *Toàn tập*, tập 15, tr.612, 615, Nxb Chính trị quốc gia, Hà Nội.
- [5]. Nguyễn Phú Trọng (2021), “*Ra sức học tập, nỗ lực phấn đấu và rèn luyện, không ngừng làm theo tư tưởng đạo đức và phong cách Chủ tịch Hồ Chí Minh*”, Tạp chí Cộng sản, số 968, tháng 6-2021, tr.5.

BUILDING A MASS STYLE AMONG THE CADRES AND PARTY MEMBERS ACCORDING TO HO CHI MINH'S IDEOLOGY

Le Thi Thien Y

Phu Yen Provincial Political School

Email: Lethithieny80@gmail.com

Abstract: *Ho Chi Minh's style is a comprehensive system, closely linked together, in which the most prominent point is the mass style. His mass style is demonstrated through his trust, respect, listening and resolving the legitimate suggestions of the masses, being ready to accept criticism from the people and correcting his own shortcomings. Building a mass style for the cadres and Party members in the current period is extremely necessary; so that, the cadres and Party members can be close and closely connected with the masses, not suffering from subjectivity, bureaucracy, generalization, and formalism in work and life.*

Keywords: *Style, Ho Chi Minh.*